

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
81 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2021

Наукове видання

Збірник тез доповідей 81 наукової конференції викладачів академії
27 – 30 квітня 2021 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 14 від 27-29.04.2021 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії: Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., проф.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

Сьогодні складною проблемою є подолання тенденції дегуманізації практичної соціальної етики, що викликає дегуманізацію культури і мистецтва – в них з'являються явища й стилі, зорієнтовані на задоволення примітивних смаків людини. Не менше тисне на рівень культури і занепад соціально-побутової моралі.

Рівень розвитку культури, інтелігентності суспільства безпосередньо впливає й на відношення суспільства до таких загальнолюдських цінностей, як свобода та демократія. Свобода та демократія – це загальнолюдські цінності, які народжувалися за конкретних історичних умов. Розвиток демократичних процесів в Україні протягом останніх віків надихався творчістю та діяльністю Г.С. Сковороди, Т.Г. Шевченка, кирило-мефодіївців, І.Я. Франка, Д.І. Донцова, М.С. Грушевського та інших діячів науки і культури. Процес демократичних перетворень, який відбувається в сучасному суспільстві, обумовлюється активною життєвою позицією громадян, а не за наказом «зверху». Розбудова вільної, демократичної держави – це тривалий процес розвитку й активної суспільно-політичної, національно-культурницької діяльності широких верств населення.

Водночас демократія, політичні свободи та свобода слова в масовій практиці нерідко втрачають свій творчо-конструктивний характер і набувають деструктивної спрямованості, оскільки не мають своїм орієнтиром соціальні, культурні, етичні цінності, а зводяться до примітивної уседозволеності. У деяких випадках гасло свободи обертається хаотичним бунтом проти традиційних культурних і моральних цінностей. Це, зокрема, знаходить прояв у зневажанні та паплюженні історичних традицій народу, його культурних здобутків, його видатних представників.

Саме інтелігенція, яка сформувалася на ґрунті певних соціальних традицій, що віками розвивалися на українських теренах і є творцем інтелектуальних та духовних цінностей, повинна взяти на себе головне завдання надання конструктивного, демократичного характеру тим перетворенням, що відбуваються у державі. Зусилля інтелігенції у гуманістичній сфері дозволять синтезувати головні підходи до перспектив розвитку української держави в контексті викликів ХХІ століття. Причому, ці перспективи мусять базуватися на реальному освоєнні всієї повноти культурної спадщини, перетворенні її на дієвий чинник самоусвідомлення суспільства, не забуваючи, що важливе місце в цій спадщині належить також цінностям, які створили українці в діаспорі. А це – разом з немалими наявними професійними культурними і науковими силами, разом із створеним інтелектуальним потенціалом і традиціями, може бути суттєвою підставою для нового піднесення національної культури та усієї держави у цілому.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ОДЕСЬКОЇ ГУБЕРНСЬКОЇ НАДЗВИЧАЙНОЇ КОМІСІЇ У 1921 РОЦІ

Шишко О.Г., канд. іст. наук, доцент

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Протягом 1921 р. відбулось 56 засідань колегії Одеської губернської надзвичайної комісії (ОГНК). На цих засіданнях членами колегії було прийнято 1393 розстрільних рішень. Причому варто наголосити на тому, що у першій половині 1921 р. було прийнято 244 таких рішень, а у другій відповідно 1149, або 82,5 %. У зв'язку з цим потребує корегування теза, яка була висловлена у виданні «Реабілітовані історією. Одеська область», про те, що з другої половини 1921 р. став помітним спад червоного терору, розстріли перестали бути масовими і постійними [8, с. 36].

Наступним аспектом є з'ясування питання, які категорії обвинувачення були домінуючими у прийнятих розстрільних рішеннях. Якщо розглядати цей аспект у річному вимірі, то найбільшу кількість становить та категорія осіб, які були обвинуваченні в участі у

підпільних петлюрівських організаціях. Таких осіб було 573, що становило 41,1 %. Причому рішення про страту стосовно 572 осіб були прийняті протягом вересня-грудня 1921 р. У піврічному вимірі це становить 49,8 %. Такий високий показник смертних вироків щодо «петлюрівців» пов'язаний з підготовкою та поразкою Другого зимового походу. Так, 19 грудня колегія ОГНК встановила найбільш трагічний «рекорд» у своїй діяльності, коли постановила розстріляти 224 особи у справі Української підпільної повстанської організації, яка діяла у м. Балта та Балтському повіті [7, стор. 352-360]. А напередодні 14 грудня колегія ОГНК постановила розстріляти 125 осіб у справі Первомайської підпільної петлюрівської організації [7, стор. 344-351]. Ці страти відбулися вже після поразки Другого зимового походу та стали ще одним підтвердженням тези про те, що «історично терор застосовувався переможцем до переможеного супротивника» [6, стор. 17]. А першою у цьому переліку була справа Одеського повстанського комітету, у якій колегія ОГНК 2 вересня постановила розстріляти 63 особи [7, стор. 208-214]. 5 та 8 листопада колегія ОГНК постановила відповідно розстріляти 54 та 29 осіб у справах Вознесенської та Тираспольської петлюрівських організацій [7, стор. 274-275; 281-283]. Крім цього, ще 49 осіб було розстріляно за участь у повстанських загонах та 10 осіб за участь у «бандах» Семена Заболотного, Якова Кошового та інших ватажків. Варто наголосити, що основну боротьбу з повстанським рухом вели батальйон ВНК, легучі загони ОГНК та регулярні війська, зокрема це була 51-а Московська дивізія. Наскільки загрозливим для більшовицької влади був український визвольний рух або «петлюрівський рух» за термінологією цієї влади засвідчила публікація у журналі «Армия и революция» у 1922 р., у якій наголошувалось на тому, що «петлюрівська авантюра у 1921 р. була одним із найбільших важких випробувань, які були пережиті нашою Республікою» [9, стор. 164].

На другому місці серед категорій обвинувачень, які стали основою для прийняття розстрільних рішень, стало обвинувачення у «збройний грабунках, нальотах та вбивствах». За цією категорією обвинувачень, яку можна кваліфікувати як «кримінальний бандитизм», було розстріляно 206 осіб або 14,8 %. Ще 30 осіб або 2,2 % було розстріляно з формулюванням за «бандитизм». Складність ідентифікації цих категорій полягає у тому, що збройні грабунки та вбивства могли здійснюватися як щодо мирних громадян, так і щодо продовольчих загонів, зсипних пунктів для збіжжя тощо.

Третю позицію у цьому переліку категорій обвинувачень займає справа «підпільної білогвардійської врангелівської організації», у якій було розстріляно 72 особи або 5,2 %. До речі, між цією організацією та Одеським повстанським комітетом велись перемовини про об'єднання зусиль у боротьбі з більшовизмом. Але ліквідація ОГНК обох цих організацій не дала можливості здійснитись цим планам. У справі ще однієї підпільної білогвардійської організації було розстріляно 12 осіб. Рішення про розстріл 51 особи або 3,7 % колегія ОГНК 21 вересня прийняла у справі підпільної польської організації. Цим рішенням колегія продовжила практику переслідування осіб польської та інших національностей, яка була започаткована нею у 1920 р. та яка стала реакцією на польсько-російську війну 1920 р.

Всі ці підрахунки зроблено на основі протоколів засідань колегії ОГНК та публікацій звітів цієї колегії про свою діяльність у газеті «Вісті». Звичайно, більше відомостей міститься в архівно-слідчих справах. Але, на жаль, в архівному підрозділі Управління СБУ в Одеській області вдалося виявити лише 41 архівно-слідчу справу, де фігурантами було 59 осіб. Причому 21 справа стосувалася 24 осіб щодо яких було застосовано розстріл, а у 20 справах 35 осіб було ув'язнено до концтабору примусових робіт. З цих 41 справ лише у чотирьох справах їхні фігуранти були реабілітовані, по двоє у кожній категорії. У інших справах їхнім фігурантам або було відмовлено у реабілітації, або документи про реабілітацію відсутні.

Отже, були реабілітовані Іван Владимиров, Федір Коломойцев, яких було розстріляно, Степан Міллер та 11 врангелівців, які прибули у квітні до Одеси з Туреччини та які були ув'язнені до концтабору. І. Владимирова (22 роки) було розстріляно «як відомого члена петлюрівської організації 1920 року». Але будь-які матеріали, які б свідчили про його участь

у цій організації, у справі відсутні, сам же він всі обвинувачення відкидав. У матеріалах справи було наголошено на тому, що, будучи уродженцем Чернігівської губернії, він вважав себе українцем та козаком. Особливо вражаючим для співробітника ОГНК, який готував довідку про І. Володимирова, став факт, що той був настільки переконаним українцем, що, не маючи власного «Кобзаря», він випросив книжку у знайомого і власноручно всю її переписав. Крім цього, цей співробітник зафіксував, що І. Володимиров був «запеклим петлюрівцем, ненависником Радвлади і всього кацапського» [1, стор. 3].

Ф. Коломойцев (20 років) був розстріляний у ніч на 26 липня за те, що за білих служив матросом, а за радянської влади під час заповнення анкети приховав цей факт [2, стор. 1, 77]. С. Міллеру (50 років) за організацію повстання німців-колоністів у 1919 р. та за видачу радянських працівників розстріл було замінено на 5-річне ув'язнення до концтабору [3, стор. 1, 51]. Врангелівці також були ув'язнені до концтабору терміном на 5 років за обвинуваченням у контрреволюції [4, стор. 98-101]. З матеріалами 16 архівно-слідчих справ, фігуранти яких були обвинуваченні у причетності до «петлюрівського руху» та яким було відмовлено у реабілітації можна ознайомитись у монографії за назвою «Політичний терор більшовицької влади в Одеській губернії (січень 1918 р. – березень 1922 р.)» [10, стор. 238-260].

Таким чином, основне вістря політичного терору в Одеській губернії особливо у другій половині 1921 р. було спрямоване проти учасників українського національно-визвольного руху. Масштаби цього терору та його жорстокість покликані були унеможливити продовження визвольної боротьби та викоренити «зі свідомості дітей та онуків робітників і селян саму думку про самостійну Українську державу» [5, 22 грудня].

Література

1. Архівний підрозділ Управління Служби безпеки України в Одеській області (далі – АП УСБУ в Одеській області). Спр. 27142-п (Володимиров І.Є.). – 88 с.
2. АП УСБУ в Одеській області. Спр. 27299-п. (Коломейцев Ф.А.). – 80 с.
3. АП УСБУ в Одеській області. Спр. 27081-п (Міллер С.С.). – 54 с.
4. АП УСБУ в Одеській області. Спр. 27092-п (Фомін Ф. В. та ін.). – 107 с.
5. Вісти Одеського губернського виконавчого комітету і губернського комітету КП(б)У. 1921.
6. Політичний терор і тероризм в Україні. XIX-XX ст. Історичні нариси / Д.В. Архієрейський та ін.; відп. ред. В.А. Смолій. – Київ: Наукова думка, 2002. – 952 с.
7. Протоколи засідань колегії ОГНК з 18-го листопада 1920 р. до 25-го березня 1922 р. // Галузевий державний архів Служби безпеки України, ф. 6, оп. 3, спр. 284. – 421 с.
8. Реабілітовані історією. у 27 т. Одеська область / упоряд.: Л.В. Ковальчук, Е.П. Петровський. – Одеса: АТ «ПЛАСКЕ», 2010. Кн. 1. – 800 с.
9. Шеф К. Петлюровская авантюра в октябре-ноябре 1921 года // Армия и революция. 1922. – № 8-9 (август-сентябрь). – С. 164-200.
10. Шишко О. Політичний терор більшовицької влади в Одеській губернії (січень 1918 р. – березень 1922 р.) : монографія. – Одеса: Освіта України, 2019. – 340 с.

РОЛЬ ФІЛОСОФІЇ У РОЗВИТКУ СТИЛЯ НАУКОВОГО МИСЛЕННЯ

**Мамроцька О.А., канд. істор. наук, доцент, Мельник Ю.М., канд. філос. наук, доцент,
Шевченко Г.А., канд. філос. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Формация нового стилю мислення в розв'язанні теоретичних проблем науки є одним із важливих завдань, які виникають у процесі наукового пізнання. Поняття наукового стилю мислення вперше було висунуто фізиками М. Борцом і В. Паулі на

ОЦІНКА ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ ТА ОБЛІКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ	341
Маркова Т.Д., Пчелянська Г.Б.....	
ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СУДОВО-БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ	
Ткачук Г.О.....	343
АУДИТОРСЬКЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МСФЗ	
Ткачук Г.О., Дворнікова А.П.....	345
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ АСПЕКТІВ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	
Ступницька Т.М., Баранюк Х.О.....	347
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	
Стасюкова К.В.....	349
СОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	
Тарасова О.В.....	351

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

ТРАНСФОРМАЦІЯ КАТЕГОРІЙ ТОВАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	
Ткачук Т.І.....	354
ТОВАРНЕ ВИРОБНИЦТВО ЯК ОСНОВА РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
Неустров І.Г., Павленко Г.М.....	356
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
Работін Ю.А.....	358
ОСНОВНІ СКЛАДОВІ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ	
Згадова Н.С.....	360

СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	
Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	362
КУЛЬТУРА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЕМОКРАТИЧНОГО РОЗВИТКУ	
Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.....	363
ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ОДЕСЬКОЇ ГУБЕРНСЬКОЇ НАДЗВИЧАЙНОЇ КОМІСІЇ У 1921 РОЦІ	
Шишко О.Г.....	364
РОЛЬ ФІЛОСОФІЇ У РОЗВИТКУ СТИЛЯ НАУКОВОГО МИСЛЕННЯ	
Мамроцька О.А., Мельник Ю.М., Шевченко Г.А.....	366
ФАКТОРИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я МОЛОДІ	
Черкаський А.В.....	368
СОЦІАЛЬНА ДОВІРА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ	
Черняк Г.А.....	369
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ	
Орлова В.О.....	371
МОЖЛИВОСТІ ДОДАТКОВОГО ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НАУКОВЦЯ ЗАВДЯКИ WIPO PROOF	
Дружкова І.С.....	372
ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ ТАБАТА НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИЧНИМ ВИХОВАННЯМ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП	
Халайджі С.В., Захлевська Т.В., Яготін Р.С.....	374
ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДИНАМІКИ АЕРОБНОЇ ВИТРИВАЛОСТІ СТУДЕНТОК 17-20 РОКІВ	
Струк Б.І., Сергєєва Т.П., Волкова Т.В.....	375
МОТИВАЦІЯ ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ОНАХТ	
Гончарук В.В., Павлова Н.В.....	377
АНАЛІЗ РІВНЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТОК МОЛОДШИХ КУРСІВ ОНАХТ	
Лаговська Н.Г., Цапенко Л.М., Павлюк О.В.....	378
МОДЕРНІЗАЦІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ АСКТП ПРОДУКТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ БУРЯКОЦУКРОВОГО ЗАВОДУ	
Скаковський Ю.М.....	380